

Co się dzieje z litewskim mlekiem?

Produkcja mleka na Litwie jest jedną z ważniejszych gałęzi produkcji rolniczej Fot. Marian Paluszkiewicz

Niedługo może się okazać, że w kraju zabraknie mleka. Po tym, jak Rosja oficjalnie wstrzymała import produktów mlecznych z Litwy, rolnicy już nie chcą hodować krów. Bo im się kompletnie nie opłaca.

— Po wprowadzeniu embargo na produkty mleczne zmieni-

ły się tylko ceny, spadły prawie o 50 procent. Na początku roku za kilogram mleka w skupie płacono litą i więcej. Dzisiaj rolnik dostaje w skupie za kilogram od 45 do 76 centów. Cena zależy od ilości mleka, jeżeli do skupu oddaje 100 kilogramów, to za kilogram otrzyma 45 centów. Jeżeli oddaje kilka ton, to

za kilogram może otrzymać 76 centów. Nie dość, że mleko jest tanie, to jeszcze pasza drożeje — powiedział „Kurierowi” Jonas Vilionis, prezes Stowarzyszenia Producentów Mleka. Jak zaznaczył, rolnicy rezygnują z hodowli krów, gdyż dochody z nabiału bardzo mocno spadły.

str. 5 >>

Rekonstrukcja Memoriału w Ponarach

„W wileńskich Ponarach podczas II wojny światowej zamordowano ponad 100 000 osób. Miejsce tej tragicznej masowej zbrodni powinno być upamiętnione w taki sposób, aby człowiek wychodził stąd zmieniony, z pełnym uświadomieniem tego, co się stało

i że to nie może się powtórzyć” — podczas czwartkowej konferencji powiedział Markas Zingeris, dyrektor Wileńskiego Państwowego Muzeum Żydowskiego im. Gaona.

Podczas konferencji w wileńskim Centrum Tolerancji odbyła się publiczna prezen-

tacja projektów, nadesłanych w ramach przetargu na kompleksowe uporządkowanie i rekonstrukcję Memoriału w Ponarach.

— Pomysł rekonstrukcji Memoriału w Ponarach istnieje już od dawna.

str. 4 >>

POGODA

Piątek ciepły z możliwością deszczu. Rano lokalne zamglenie, w dzień 16-21 st. Miejscami, przeważnie w zachodniej części kraju, możliwy deszcz.

W sobotę nieco chłodniej — w nocy 11-13, w dzień 15-18 st., miejscami popada.

W niedzielę w całym kraju deszcz, dalszy spadek temperatury.

W NUMERZE

Narkiewicz: Rodzinę tworzą mężczyzna i kobieta

Str. 2

EFHR rozpoczyna kontynuację projektu „Europejczycy, Polacy, Obywatele“

Str. 10

Dzieci, które są naj...

Str. 13

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

EFHR rozpoczyna kontynuację projektu „Europejczycy, Polacy, Obywatele”

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) informuje o kontynuacji edukacyjnego projektu dla młodzieży szkolnej „Europejczycy, Polacy, Obywatele”, mającego na celu wdrożenie nowoczesnego programu nauczania przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie” w szkołach polskich na Litwie.

Długofalowym celem projektu jest wzmocnienie wśród młodzieży polskiej na Litwie świadomości obywatelskiej i praw przysługujących mniejszościom narodowym. Projekt rusza 8 października i ma umożliwić nauczanie przedmiotu „Wiedza o społeczeństwie” w języku polskim poprzez audycje w Radiu Znad Wilii oraz cykl artykułów w Kurierze Wileńskim.

W ciągu 8 tygodni w piątkowych wydaniach Kuriera Wileńskiego publikowane będą artykuły z zakresu wiedzy o społeczeństwie.

W każdą środę od godz. 17:40 tematy te będą przedstawiane w audycjach Radia Znad Wilii.

Podczas projektu uczniowie

popęgną wiedzę z zakresu kształcenia obywatelskiego z takich tematów jak: samorząd, media masowe, gospodarka, transformacja, globalizacja, konflikty międzynarodowe, wykluczenie społeczne, prawo. Tematy z wiedzy o społeczeństwie opracowane zostaną na podstawie podręcznika „Polacy, Europejczycy, Obywatele”, który został przygotowany z myślą o młodzieży klas 9-12 oraz nieodpłatnie przekazany na ręce placówek szkolnych na początku bieżącego roku.

Wykłady w Kurierze Wileńskim i Radiu Znad Wilii zostaną zakończone egzaminem przez internet.

Sesja egzaminacyjna przewidziana jest w dniach 3-4-5 grudnia. Co tydzień na forach platformy organizowane będą konkursy zachęcające uczestników do aktywnych dyskusji, podczas których będzie możliwość wygrania atrakcyjnych nagród. Po ukończeniu kursu wszyscy uczestnicy otrzymają dyplomy. Uczniowie, którzy uzbierają naj-

większą ilość punktów, otrzymają też nagrody rzeczowe (przeznaczony komputer, tablet, iPod i inne).

Biorąc pod uwagę ogromne zainteresowanie uczniów projektem realizowanym w 2013 r., w którym wzięło udział ponad 200 osób, EFHR pokłada głęboką nadzieję, że w tym roku swoją wiedzę o informacji potrzebnej nie tylko do zdania matury, ale też do bycia obywatelami świadomymi swoich praw

i obowiązków popęgną jeszcze więcej uczniów.

Wszystkich chętnych uczniów zapraszamy do rejestracji na podstronie: <http://wos.efhr.eu/>, wskazując swoją szkołę i nauczyciela. Nauczycieli, chętnych do zaangażowania się w realizację projektu (odpłatnie) poprzez jego promocję wśród uczniów, prosimy o kontakt pod numer: 867137765 lub na e-maila wos@efhr.eu

EFHR

Projekt edukacyjny „Europejczycy, Polacy, Obywatele”, Temat I: Samorząd

Przyjęta w referendum z dnia 25 października 1992 r. Konstytucja Republiki Litewskiej w X rozdziale, noszącym tytuł „Samorząd terytorialny i zarządzenie”, określa podstawowe zasady dotyczące funkcjonowania samorządu terytorialnego. Szczegółowe uregulowania są jednak przyjęte w ustawach — m. in. w Ustawie o Samorządzie Lokalnym (Vietos savivaldos įstatymas) z dnia 7 lipca 1994 r., która z licznymi poprawkami obowiązuje do dziś.

Władza w samorządach należy do Rad samorządowych

będących organami stanowiącymi. Radnych, czyli członków Rad samorządowych, wybierają obywatele Litwy i inni stali mieszkańcy w powszechnych, równych i bezpośrednich wyborach oraz w głosowaniu tajnym. Prawo wyboru mają wszyscy stali mieszkańcy tego samorządu (również obywatele innych państw członkowskich UE), którzy w dniu wyborów mają co najmniej 18 lat. Natomiast prawo wyborcze przysługuje stałemu mieszkańcowi samorządu w wieku co najmniej 20 lat.

str. 11 >>

Władza w samorządach należy do Rad samorządowych

Fot. M.P.

Śmierć za małżeństwo

25-letnia Pakistanka została ukamienowana przez własnych krewnych za „splamienie” rodziny. Jak na ironię zginęła przed budynkiem sądu.

Farzana Ikbal czekała rano na otwarcie kancelarii sądu w pakistańskim mieście Lahore, gdy została zaatakowana przez grupę mężczyzn, której przewodził jej własny ojciec. Napastnicy przez kilka minut rzucali w młodą kobietę kamieniami i cegłami, po czym zbiegli. Na miejscu pozostał tylko ojciec ofiary, który okazał się głównym organizatorem „wyroku”.

Umer Chema, oficer dyżurny miejscowej policji potwierdził, że było to przygotowane przez rodzinę „zabójstwo honorowe”. Ciężko ranną Farzanę odwieziono karetką do szpitala, ale z powodu uszkodzenia mózgu wkrótce zmarła.

Grzechem młodej kobiety była odmowa wyjścia za

mąż za własnego kuzyna, co uzgodnili jej krewni (w Pakistanie aranżowanie małżeństw przez rodziny jest powszechną praktyką). Zamiast tego wyszła za mąż za człowieka, którego kochała i z którym była związana od dłuższego czasu. Jej ojciec usiłował temu przeszkodzić protestując, a nawet oskarżając niechcianego zięcia o rzekome porwanie jego córki. Ona jednak udała się do są-

Ojciec ofiary okazał się głównym organizatorem

Fot. archiwum

du, aby pod przysięgą złożyć zeznanie, że wyniosła się z domu rodzicielskiego z własnej woli. Zginęła czekając właśnie na otwarcie biura.

Według danych walczącej z plagą zabójstw kobiet Fundacji Aurat w konserwatywnym Pakistanie co roku notowanych jest oficjalnie około tysiąc „zabójstw honorowych”. Działaczki fundacji są przekonane, że prawdziwa liczba jest zapewne znacznie

wyższa, ale w odległych wiejskich regionach śmierć ofiar zgłaszana jest zwykle jako skutek choroby albo wypadku.

Problem polega na tym, że ściganie sprawców przebiega bardzo opornie. Nawet jeśli zabójstwo dokonane zostało w biały dzień — tak jak w Lahore — to prawie nigdy nie ma świadków, oddający się w ręce ojciec albo brat zabitej kobiety traktowany jest zwykle wyrozumiale jako człowiek spełniający trudny obowiązek. Islamskie sądy respektują też zwyczajowe prawo wybaczenia przez rodzinę ofiary, dzięki czemu zdecydowana większość sprawców lub organizatorów zabójstw unika kary. obrońcy praw człowieka krytykują taką praktykę podejrzewając, że w wielu przypadkach „wybaczenie” to skutek zastraszenia, przekupstwa, albo po prostu ulegania presji społecznej. □

„Rzeczpospolita”

ze str. 10 » Projekt edukacyjny „Europejczycy, Polacy, Obywatele“, Temat: Samorząd

Liczba członków Rad samorządowych jest uzależniona od liczby ludności w danym samorządzie. W samorządzie do 5 tys. mieszkańców wybieranych jest 15 członków, a samorządach większych niż 500 tys. mieszkańców — 51 członków. Radni są wybierani na 4-letnią kadencję.

Wybory ogłaszane są przez Sejm na co najmniej 5 miesięcy przed zakończeniem kadencji, a kandydaci na radnych są wyznaczani przez partie lub organizacje polityczne. Wybory do wszystkich 60 samorządów odbywają się w tym samym czasie. Ostatnie wybory do rad samorządowych na Litwie odbyły się 27 lutego 2011 r. Kolejne zaplanowane są na 1 marca 2015 r. W samorządach na Litwie ogółem zostanie w nich wybranych 1524 radnych. Najwięcej radnych wybiorą mieszkańcy samorządu miasta

Wilno — 51 osób, a najmniej — po 15 osób — mieszkańcy samorządu miasta Neringa i Birsztany.

Na czele samorządów stoją merowie pełniący funkcje organu wykonawczego. Wyboru mera na czteroletnią kadencję dotychczas dokonywali członkowie Rad samorządowych zwykłą większością głosów w głosowaniu tajnym. Co ciekawe, na Litwie merem samorządu i jego zastępcą może zostać jedynie obywatel Litwy. Merowie wybierani są na okres sprawowania mandatu przed Rady (4 lata), przed którymi są również odpowiedzialni. Jednakże już w najbliższych wyborach, merowie zostaną wybrani bezpośrednio przez mieszkańców samorządów. Mer zostanie wybrany w pierwszej turze, jeżeli na niego zgłoszą większość mieszkańców biorących udział w wybo-

rach. Jeżeli żaden z kandydatów nie otrzyma większości głosów, po dwóch tygodniach odbędzie się powtórna tura wyborcza, w której udział będą brali dwaj kandydaci, którzy w pierwszych wyborach uzyskają najwięcej głosów.

Przyjrzyjmy się teraz największemu samorządowi miasta Wilno. Samorząd miasta Wilno — liczy ponad 538 tys. mieszkańców i obejmuje 401 km². Mieszkańcy Wilna wybierają 51 radnych — członków samorządu. Stanowisko mera, organu wykonawczego obejmuje Artūras Zuokas, który z kilkuletnimi przerwami obejmuje je już trzeci raz. W administracji m. Wilno pracuje ok. 1 000 osób. Pracują oni w 11 departamentach (m. in. rozwoju miasta; oświaty kultury i sportu; ekonomii i inwestycji) oraz 7 wydziałach (m. in. młodzieży i sportu; ochrony praw

dziecka) i jednej komisji (Komisja nazw, pomników i tablic upamiętnienia miasta Wilno).

Jak widać, wszystkie samorządy łączy jedna i ogromnie ważna wspólna cecha — ludzie. To oni działają w ramach samorządu, to de facto oni są samorządem. Kierując poszczególnymi szczeblami administracji, wchodząc w skład poszczególnych organów, tworzą niezwykle ważny dla całego państwa łańcuch wzajemnych powiązań oraz zależności, a ich głównym celem jest usprawnienie działania administracji państwa.

Pomyśl! Jakie są zalety i wady wprowadzanych na Litwie bezpośrednich wyborów mera. Zamieść swoją odpowiedź na forum dyskusyjnym na stronie <http://wos.efhr.eu/> i wygraj pamięć USB! □

EFHR